

УДК 336.717

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-5-50>**Лисьонкова Н.М.**

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління
державними та корпоративними фінансами
Українського державного університету залізничного транспорту*

Єрмоленко О.А.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління
державними та корпоративними фінансами
Українського державного університету залізничного транспорту*

Гармай І.Ю.

*магістрант
Українського державного університету залізничного транспорту*

Lysonkova Nataliia

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of
Public and Corporate Finance Management,
Ukrainian State University of Railway Transport*

Yermolenko Oleksii

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of
Public and Corporate Finance Management,
Ukrainian State University of Railway Transport*

Harmai Iryna

*Master's Degree
Ukrainian State University of Railway Transport*

СУТНІСТЬ ТА ОЦІНКА ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ

SUMMARY AND ASSESSMENT OF THE BANK'S LIQUIDITY

АНОТАЦІЯ

Сучасні тенденції розвитку банківських систем у світі характеризуються істотними змінами в умовах діяльності банків. Від стану банківської системи та методів її функціонування значною мірою залежить розвиток національної економіки. В сучасних складних умовах в Україні проявляється проблема ліквідності комерційних банків. Аналіз ліквідності банку є процесом дослідження чинників, які впливають на рівень ліквідності банку в динаміці. Це відбувається для виявлення відхилень від планових або нормативних значень та безпосереднього визначення впливу отриманих відхилень на діяльність банку загалом. У статті розглянуто сутність та методи оцінювання ліквідності банківської системи. Розглянуто основні внутрішні та зовнішні чинники, які значною мірою впливають на стан ліквідності банків. Розглянуто нововведення в розрахунок показників діяльності банків України.

Ключові слова: банк, ліквідність, аналіз показників ліквідності банку, внутрішні та зовнішні фактори, функції банку.

АННОТАЦИЯ

Современные тенденции развития банковских систем в мире характеризуются существенными изменениями в условиях деятельности банков. От состояния банковской системы и методов ее функционирования в значительной степени зависит развитие национальной экономики. В современных сложных условиях в Украине проявляется проблема ликвидности коммерческих банков. Анализ ликвидности банка является процессом исследования факторов, влияющих на уровень ликвидности банка в динамике. Это происходит для выявления отклонений от плановых или нормативных значений и непосредственного определения влияния полученных отклонений на деятельность банка в целом. В статье рассмотрены

сущность и методы оценивания ликвидности банковской системы. Рассмотрены основные внутренние и внешние факторы, которые в значительной степени влияют на состояние ликвидности банков. Рассмотрены нововведения в расчете показателей деятельности банков Украины.

Ключевые слова: банк, ликвидность, анализ показателей ликвидности банка, внутренние и внешние факторы, функции банка.

ANNOTATION

Modern trends in the development of banking systems in the world are characterized by significant changes in the conditions of banks. The development of the national economy largely depends on the state of the banking system and the methods of its functioning. Currently, in the current difficult conditions in Ukraine, there is a problem with the liquidity of commercial banks. This is due to the following factors: interbank competition; lack of banking resources; unstable economic situation in the country; a difficult geopolitical situation in the country. It is these factors that determine the keen attention of banks to manage their liquidity. The classical definition of bank liquidity describes this indicator as to the basis for the effective performance by an individual bank of its functions, has an impact on the entire banking system as a whole, and this leads to financial stability, reliability and competitiveness of both an individual bank and the entire banking system. The liquidity of banking operations depends on many factors that can be divided into two groups, namely internal and external. At the same time, internal factors are those factors that the bank can adjust in the course of its activities. Thus, it can be noted that the analysis of the bank's liquidity is a process of studying the factors affecting the level of bank liquidity in dynamics. This happens to identify deviations from the planned or normative values, and to directly determine the

effect of the obtained deviations on the bank. Firstly, the analysis of bank liquidity is the main component of the liquidity management mechanism, and successful and reasonable results create the basis for making correct management decisions by bank management. Secondly, bank liquidity analysis is an important component of bank analysis. And this component allows you to combine financial conclusions with other elements of the analysis, in turn, makes it possible to conclude the current and future financial stability of the bank. Conclude the risks of the bank, which is the basis for planning an effective bank policy to attract and allocate financial resources. The article deals with the essence and methods of assessing the liquidity of the banking system. The main internal and external factors, which greatly influence the liquidity of banks, are considered. The innovations in the calculation of indicators of activity of banks of Ukraine are considered.

Key words: bank, liquidity, analysis of bank liquidity indicators, internal and external factors, bank functions.

Постановка проблеми. Від стану банківської системи та методів її функціонування значною мірою залежить розвиток національної економіки. Нині в сучасних складних умовах в Україні проявляється проблема ліквідності комерційних банків. Це пов'язане з низкою факторів, основними з яких є міжбанківська конкуренція, дефіцит банківських ресурсів, нестійкий економічний стан у країні, складна геополітична ситуація в країні. Всі вищезазначені фактори визначають увагу банків до управління ліквідністю. Класичне визначення ліквідності банку описує цей показник як основу ефективного виконання окремим банком своїх функцій, що має вплив на всю банківську систему загалом, що зумовлює фінансову стійкість, надійність та конкурентоспроможність як окремого банку, так і банківської системи загалом. У своїй безпосередній діяльності будь-який комерційний банк використовує показники ліквідності банку двояко. З одного боку, він є лише показником вираження фінансового стану банку, а з іншого боку, він є своєрідним важелем для утримання співвідношення величини забезпечення зобов'язань та максимально можливого прибутку. При цьому раціональне управління ліквідністю є гарантією ефективності та прибутковості банку як в сучасних умовах, так і в довгостроковій перспективі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням ліквідності банківської системи присвячено багато наукових робіт як українських, так й іноземних науковців. Щодо вітчизняних, то особливої уваги заслуговують такі науковці, як О.В. Васюренко, А.М. Герасимович, О.В. Дзюблюк, В.В. Зінченко, О.М. Ковальова, А.М. Мороз, М.С. Сорокіна, С.В. Науменкова, Л.О. Примостка, В.С. Стельмах, Н.Г. Слав'янська, Р.У. Тиркало.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте, незважаючи на значну кількість наукових публікацій, проблеми ліквідності банків залишаються актуальними, потребуючи подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розгляд сучасних методів оцінювання ліквідності банків в Україні

з визначенням факторів впливу на ці показники в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні тенденції розвитку банківських систем світу характеризуються істотними змінами в умовах їх діяльності. Ці умови обґрунтовані необхідністю використання адекватних систем прогнозування банківських ризиків та управління ними. При цьому слід зазначити, що основною функцією банків є швидкість трансформації грошей. Це пов'язане з тим, що банкам необхідно забезпечувати безперервно високий рівень управління ліквідністю, а це вимагає побудови новітньої системи регулювання та нагляду за ризиками ліквідності [1].

Нині питання ефективного управління ліквідністю для банківських установ України є одним з найбільш актуальних. Надзвичайно складні завдання перед українськими банками висувають такі чинники, як відсутність достатньої кількості платоспроможних позичальників, відсутність напрямів інвестування коштів, альтернативних кредитуванню, а також високий рівень недовіри населення до банківської системи. В цих умовах питання управління ліквідністю є найбільш важливим для ефективного управління діяльністю не лише окремих банків, але й банківської системи загалом.

З теоретичної точки зору ліквідність банку – це здатність банку своєчасно виконувати свої зобов'язання під час забезпечення можливості продовження своєї діяльності. Інакше кажучи, ліквідність банку – це сума його грошових коштів, які швидко мобілізуються з інших джерел та дають змогу вчасно виконувати зобов'язання, відображені в пасиві балансу [2, с. 58]. Особливою умовою є те, що комерційному банку для підтримання своєї ліквідності необхідно мати певний резерв. Цей резерв необхідний для погашення непередбачених зобов'язань, виникнення яких може бути зумовлене або змінами стану грошового ринку, або змінами фінансового стану клієнтів чи банків-партнерів. Основною запорукою фінансової стійкості будь-якої банківської установи є висока ліквідність цієї установи. Головним чином це пов'язане з тим, що у банку з високим рівнем ліквідності є можливість виконувати такі банківські функції з мінімальними витратами:

- проведення розрахунково-касових операцій за дорученням клієнтів;
- своєчасне та дострокове повернення коштів кредиторам (вкладникам);
- викуп цінних паперів, емітованих банком;
- відповідь за майбутні та позабалансові зобов'язання.

Основою, на якій базується ліквідність комерційного банку, є оперативне управління структурними елементами, а саме управління співвідношенням власного капіталу банку та залучених і розміщених коштів. Це пов'язане з тим, що ліквідність банку постійно змінюється, а зміни пов'язані зі впливом попиту та

пропозиції на грошові ресурси банку. При цьому банк вважається ліквідним за умови постійного та безперервного виконання своїх зобов'язань, тобто проведення активних операцій та забезпечення поповнення ліквідних коштів у будь-який момент часу. Поповнення коштів відбувається шляхом запозичення коштів на ринку за середніми ставками або шляхом реалізації своїх активів, але за умови безсумтєвої втрати вартості цих активів [3, с. 280].

При цьому слід пам'ятати про те, що показник ліквідності банку обернено пропорційний показнику доходності банку. Це означає, що чим більше у банку активів у ліквідній формі, тим менше частина цих активів, що задіяна в отриманні доходів, і навпаки. Отже, управлінська діяльність менеджерів банків перебуває під постійним впливом вирішення дилеми «ліквідність – доходність» [4].

Ліквідність банківських операцій залежить від множини факторів, які можна розділити на дві групи, а саме внутрішні та зовнішні. Внутрішніми факторами при цьому є ті фактори, які банк може коригувати в процесі своєї діяльності. До цих факторів можна віднести:

- розбалансованість грошових потоків, пов'язану з проблемами в структурі зобов'язань та вимог банку;
- достатність капіталу;
- якісний склад активів банку;
- депозитну політику, її раціональність, стабільність та структуру;
- позикову політику й фінансовий стан позичальників;
- імідж банківської установи та вплив іміджу на швидкість запозичення коштів на ринку;
- стратегію управління ліквідністю, пов'язану з неправильною пріоритетністю прибутковості перед ліквідністю.

До зовнішніх факторів належать фактори загальноекономічного впливу, а саме фактори, якими банк не може управляти, такі як:

- ситуація на грошовому ринку;
- явища кризового характеру в економіці, які впливають на безперервність залучення капіталу;
- державна регулятивна політика в країні;
- позикова політика НБУ;
- грошово-кредитна політика;
- низький рівень ліквідності окремих активів та складність швидкого продажу цих активів за прийнятною ціною [5, с. 435].

Отже, аналіз ліквідності банку є процесом дослідження чинників, які впливають на рівень ліквідності банку в динаміці. Це відбувається для виявлення відхилень від планових або нормативних значень та безпосереднього визначення впливу отриманих відхилень на діяльність банку загалом. По-перше, аналіз ліквідності банку є основною складовою механізму управління ліквідністю, причому успішні та обґрунтовані результати створюють основу для прийняття правильних управлінських рішень

менеджментом банку. По-друге, аналіз ліквідності банку – це важлива складова аналізу банку, яка дає змогу поєднувати фінансові висновки з іншими елементами аналізу, що дає змогу робити висновки про поточну та майбутню фінансову стійкість банку, а також про ризики діяльності банку, що є підґрунтям для планування ефективної політики банку із залучення та розміщення фінансових ресурсів [6, с. 327].

В сучасних умовах ліквідність будь-якого комерційного банку в Україні можна оцінити за допомогою одного з напрямів оцінювання: через систему коефіцієнтів або систему нормативів НБУ. Аналіз ліквідності банку за допомогою системи коефіцієнтів відбувається за такими напрямками, як аналіз складу показників ліквідності, їх періодичність та відхилення від нормативних і граничних значень; динаміка фактичних значень показників та факторний аналіз зміни фактичних значень; елімінація відхилень, отриманих в результаті аналізу. Щодо аналізу ліквідності банку через систему нормативів, то тут слід зазначити, що ця функція покладена на Національний банк України. При цьому НБУ аналізує ліквідність банків, спираючись лише на звітність, що надійшла від комерційних банків. Метою такого аналізу є безпосередній захист інтересів вкладників і кредиторів банку, що є запорукою ефективного й стабільного функціонування банківської системи загалом. Визначення ліквідності банку як здатності банку забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань, яка визначається збалансованістю між строками й сумами погашення розміщених активів та строками й сумами виконання зобов'язань банку, а також строками й сумами інших джерел та напрямів використання коштів, повністю відповідає основній меті оцінювання та контролювання ліквідності комерційних банків [7]. Нині НБУ, сприяючи створенню нормальних умов для діяльності банків та вчасному виконанню ними вимог вкладників і кредиторів, вжив таких заходів, які сприяють підтриманню ліквідності банків. По-перше, НБУ встановив, що якщо банк звертається за овернайт-кредитом під забезпечення державними облігаціями України або депозитними сертифікатами Національного банку, то розмір такого кредиту не може бути більшим за 100% суми визначеного обсягу обов'язкових резервів за попередній період утримання, згідно з установленими нормативами. По-друге, НБУ встановив, що якщо банк звертається за бланковим овернайт-кредитом, то розмір такого кредиту не може бути більшим за 25% від суми визначеного згідно з установленими нормативами обсягу обов'язкових резервів за попередній період утримання. Оскільки НБУ має пряму зацікавленість у стабільності банківської системи та економіки загалом, то ним були встановлені такі загальнообов'язкові нормативи: Н4 – норматив миттєвої ліквідності, що становить 20%; Н5 – норматив поточної ліквідності,

що становить 40%; Н6 – норматив короткострокової ліквідності, що становить 60%.

При цьому додаткові показники ліквідності, їх необхідну кількість та склад кожен банк вибирає самостійно залежно від цілей аналізу активів або пасивів, а також самостійно встановлює значення, орієнтовані нормативи для цих показників, а ці нормативи не контролюються НБУ. Однак вони є доречними для прийняття внутрішніх управлінських рішень, але не лише для внутрішньобанківського аналізу та нагляду [9]. Крім того, ці показники різняться за періодичністю, що пов'язане з тезою, яка передбачає, що зобов'язання погашаються за рахунок коштів, отриманих з операцій, що мають протилежний зміст, але ідентичний термін погашення. Сутність періодичності передбачає необхідність аналізу протягом певного часу (тиждень, місяць, квартал, рік) або за потреби. Проявами недотримання нормативів ліквідності комерційними банками є такі індикатори:

- негативна ділова репутація;
- зменшення довіри до банків;
- зменшення частки грошових коштів клієнтів у балансі банку;
- збільшення відсоткових ставок за кредитами, депозитами та іншими операціями;
- збільшення ризикованості банківських операцій;
- застосування механізму реінвестування та підтримки банку за рахунок коштів державного бюджету;
- зниження темпів розвитку банківської системи загалом.

В сучасних умовах у зв'язку з переходом банків до розрахунку коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) НБУ з 2 вересня 2019 року скасував економічні нормативи миттєвої (Н4) та поточної ліквідності (Н5).

Норматив LCR регламентує мінімально необхідний рівень ліквідності для покриття чистого очікуваного відтоку грошових коштів упродовж 30 днів з урахуванням застосування стрес-сценарію.

Формально норматив LCR висуває більш жорсткі умови, ніж нормативи Н4 та Н5, тому практична доцільність подальших розрахунків цих чинних нормативів стає нераціональною. Таким чином, останній аналіз даних за нормативами Н4 та Н5 відбувся станом на 1 вересня [10]. При цьому слід зазначити, що контроль за достатнім рівнем ліквідності банківської групи до 31 дня, як і раніше, забезпечуватиметься через контроль нормативу Н5 на консолідованій основі [10]. Це затверджене Постановою НБУ «Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 1 серпня 2019 року № 102, набуття чинності якою відбулося 2 вересня 2019 року [10].

Слід підкреслити, що стандарт встановлює LCR як мінімальний рівень ліквідності для міжнародних банків. Банки повинні відповідати цьому стандарту, а також дотримуватися

принципів ліквідності. Згідно зі стандартами достатності капіталу Комітету національні органи можуть встановлювати більш високі мінімальні рівні ліквідності, які відповідають ризикам ліквідності банків. Коефіцієнт покриття ліквідності (LCR) визначає кількість невитрачених, високоякісних ліквідних активів, які, як вважає установа, можуть бути використані для компенсації чистого відтоку грошових коштів (операційний ризик ліквідності). Цей коефіцієнт передбачає короткостроковий (31 день) стрес-сценарій, що можна математично виразити в такій формулі (1) [11, с. 38]:

$$LCR = \frac{\text{Запас високоякісних активів (HQLA)}}{\text{Чистий відтік грошових коштів (30 днів)}} \geq 100\%. \quad (1)$$

Згідно з методологією LCR ґрунтується на традиційних підходах розрахунку коефіцієнта покриття для внутрішнього використання банками для оцінювання ризиків виникнення умовних подій ліквідності. Загальний чистий відтік грошових коштів за сценарієм повинен бути розрахований на 30 календарних днів у майбутньому. Стандарт вимагає, що значення цього показника має бути не нижче 100% високоліквідних активів. Задля визначення цього наглядові органи повинні здійснювати своє оцінювання, не тільки враховуючи переважаючі макрофінансові умови, але й розглядаючи прогностичні оцінки макроекономічних та фінансових умов [11, с. 38]. Нині українські банки для оцінювання ризиків ліквідності будують структуру активів і пасивів, враховуючи терміни операцій з кожною валютою. Крім того, необхідною умовою є створення календаря грошових потоків, тобто своєрідного розкладу платежів за відсотками та основними сумами боргу. Такий календар є аналогічним календарю переоцінки, який засовується для контролю процентного ризику. Характерною відмінністю є те, що в календарі переоцінки основне значення має дата зміни ціни, а в календарі грошових потоків основний акцент зроблено на дату виплати відсотків і дату основної суми боргу. Нині НБУ задля контролю за станом ліквідності банків запровадив такі нормативи ліквідності: Н4 – норматив миттєвої ліквідності, Н5 – норматив поточної ліквідності, Н6 – норматив короткострокової ліквідності [11, с. 40].

Показник високоякісних ліквідних активів включає готівкові кошти у вигляді банкнот та монет; кошти на коррахунках НБУ у сумі, що перевищує рівень обов'язкових резервів; депозити, депозитні сертифікати; ОВДП та облигації міжнародних фінансових інституцій [9].

Нині в структурі гривневих високоліквідних активів переважають гривневі індексовані ОВДП та валютні ОВДП терміном погашення понад 30 днів. Застосування такого підходу до врахування валютних ОВДП обумовлене неможливістю

продажу цих паперів у кризовий період на вторинному ринку у значних обсягах за валюту [9]. У структурі валютних високоліквідних активів враховуються валютні ОВДП з терміном погашення до 30 днів, валютні ОЗДП міжнародних фінансових інститутів, єврооблігації з рейтингом не нижче AA-/Aa3, а також кошти на рахунках в іноземних банках з рейтингом не нижче інвестиційного [9].

Сальдо коррахунку в іноземних банках враховуватиметься у складі високоліквідних активів лише впродовж перехідного періоду, але їх частка з кожним роком буде ставати меншою, а з 1 січня 2025 року повинна стати нульовою. Крім того, слід розглянути очікувані відтоки, які є сумою планових контрактних відтоків або балансових залишків банківських зобов'язань, доступних для вилучення клієнтами протягом 30 днів, зважених на визначені НБУ коефіцієнти очікуваних відтоків [9].

Щодо очікуваних відтоків розрахунок LCR ґрунтується на тезі про те, що під час кризи клієнти – фізичні особи за 30 днів знімають 20% коштів з поточних рахунків та 10% строкових депозитів із залишковим терміном дії до 30 днів; клієнти – юридичні особи знімають до 40% коштів зі своїх рахунків; клієнти банків знімають 100%, оскільки змушені використовувати кошти, розміщені в інших банках, для покриття власних відтоків [9].

Висновки. Розглянувши запропоновані вище методи оцінювання ліквідності банків, можемо зробити висновок, що ліквідність – це основний показник фінансового стану комерційного банку. Цей показник призначений для захисту клієнтів у ситуаціях, коли у банку виникають непередбачені зобов'язання, які потребують погашення якомога скоріше. При цьому постійний державний контроль над комерційними банками здійснюється НБУ. В цих умовах впровадження показника LCR має протягом найближчих років привести до стабільного вирівнювання частки високоякісних ліквідних активів в структурі активів українських банків. Це пов'язане з тим, що сьогодні середня частка високоліквідних активів у чистих активах банківського сектору становить понад 30%. Однак розподіл цих активів нерівномірний. Так, у державних банках частка високоліквідних активів завдяки ОВДП перевищує 40%, що отримується через докапіталізацію, а в низці комерційних приватних банків ця частка менше за 10%. Причому світова практика показує, що частка високоліквідних активів у чистих активах має становити 18-25%. Введення нового нормативу має сприяти зменшенню частки вкладів населення з правом дострокового повернення коштів. Депозити населення в умовах криз більш диверсифіковані, а відтоки за ними менші, ніж депозити юридичних осіб, тому в результаті запровадження LCR банки зможуть активніше працювати з фізичними особами. Окрім того, додатковими стимулами для банків щодо збіль-

шення середнього терміну пасивів, передусім депозитів населення, їх подовження є укладання угод з НБУ про надання ЕЛА.

Найбільше це стосується тих банків, які характеризуються високими ризиками ліквідності. Внаслідок збільшення обсягів торговельних операцій між банками відбувається природна активізація вторинного ринку державних цінних паперів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Стельмах В.С. Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання і нагляду. *Науково-аналітичні матеріали*. 2008. Вип. 11. 220 с.
2. Фуксман О.В. Ліквідність у забезпеченні стабільності банку. *Вісник КНТЕУ*. 2013. № 4. С. 57-68.
3. Тарасевич Н.В. Окремі аспекти регулювання ліквідності банків. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3602/1/Окремі%20аспекти%20регулювання%20ліквідності%20банків.pdf> (дата звернення: 03.10.2019).
4. Волошин І.В. Рішення дилеми «ліквідність – дохід» для банківських ресурсів з логнормальним розподілом. *Бізнес і банки*. 2002. № 41 (623).
5. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності : підручник. Київ : КНЕУ, 2005. 256 с.
6. Ребрик Ю.С. Аналіз ліквідності банку в умовах нестабільності фінансових ринків. *Економічний аналіз*. 2010. № 5. С. 326-328.
7. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні : інструкція, затверджена Постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/conv/paran1428> (дата звернення: 03.10.2019).
8. Про затвердження Положення про плани відновлення діяльності банків України та банківських груп : Постанова Правління Національного банку України від 18 липня 2019 року № 95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0095500-19> (дата звернення: 03.10.2019).
9. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1> (дата звернення: 03.10.2019).
10. Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України : Постанова Правління Національного банку України від 1 серпня 2019 року № 102. URL: https://bank.gov.ua/legislation/Resolution_01082019_102 (дата звернення: 03.10.2019).
11. Павлюк О.О. Вплив коефіцієнта LCR на контроль за банківською ліквідністю. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/7.pdf (дата звернення: 03.10.2019).

REFERENCES:

1. Steljmakh V.S., Mishhenko V.I., Krylova V.V., Nabok R.M., Prykhodjko O.Gh., Ghryshhuk N.V. (2008) *Likvidnistj banku: okremi aspekty upravlinnja ta svitovij dosvid rehuljuvannja i naghjadu: Naukovo-analitychni materialy*. [Bank Liquidity: Selected Management Aspects and Global Regulatory and Supervisory Experience]. Vol. 11. 220 p. (in Ukrainian).
2. Funksman O.V. (2013) *Likvidnistj u zabezpechenni stabiljnosti banku [Liquidity in bank stability] // Visnyk KNTU*. Vol. 4. P. 57-68 (in Ukrainian).

3. Tarasevych N.V. (2014) Okremi aspekty rehuljuvannja likvidnosti bankiv [Some aspects of banks' liquidity regulation] Available at: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3602/1/Okremi%20aspekty%20rehuljuvannja%20likvidnosti%20bankiv.pdf> (in Ukrainian) (accessed: 03.10.2019).
4. Voloshyn I.V., Voloshyna Ja.A. (2002) Rishennja dylemy "likvidnistj – dokhid" dlja bankivsjkykh resursiv z loghnormalnym rozpodilom [Solving the Liquidity – Revenue dilemma for logistically distributed banking resources] // *Biznes i banky*. Vol. 41 (623) (in Ukrainian).
5. Gherasymovych A.M., Aleksejenko M.D., Parasij-Verghunen-ko I.M. ta in. (2005) Analiz bankivsjkoi dijalnosti [Analysis of banking activities], K. : KNEU. 256 p. (in Ukrainian).
6. Rebryk Ju.S. (2010) Analiz likvidnosti banku v umovakh nestabilnosti finansovykh ryнкiv [Analysis of bank liquidity in conditions of financial market volatility] *Ekonomichnyj analiz*. Vol 5. pp. 326-328 (in Ukrainian).
7. Pro porjadok rehuljuvannja dijalnosti bankiv v Ukraїni instrukcija, zatverdzhena postanovoju Pravlinnja Nacionalnogho banku Ukraїny vid 28 serpnja 2001 roku. Vol. 368. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/conv/paran1428> (in Ukrainian) (accessed: 03.10.2019).
8. Postanova Pravlinnja Nacionalnogho banku Ukraїny № 95 vid 18.07.2019 "Pro zatverdzhennja Polozhennja pro plany vidnovlennja dijalnosti bankiv Ukraїny ta bankivsjkykh ghrup" [Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine No. 95 of July 18, 2019 "On Approval of the Regulations on Plans for Restoration of Activities of Banks of Ukraine and Banking Groups"]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0095500-19> (in Ukrainian) (accessed: 03.10.2019).
9. Oficijnyj sait NBU [NBU official site]. Available at: <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1> (accessed: 03.10.2019).
10. Postanova Pravlinnja Nacionalnogho banku Ukraїny vid 01 serpnja 2019 roku № 102 "Pro zatverdzhennja zmin do dejakykh normatyvno-pravovykh aktiv Nacionalnogho banku Ukraїny" [Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine of August 01, 2019 No. 102 "On Approving Amendments to Certain Regulations of the National Bank of Ukraine"]. Available at: https://bank.gov.ua/legislation/Resolution_01082019_102 (in Ukrainian) (accessed: 03.10.2019).
11. Pavljuk O.O Vplyv koeficijenta LCR na kontrolj za bankivsjkoju likvidnistju [Impact of LCR Ratio on Banking Liquidity Control]. Available at: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/7.pdf (in Ukrainian) (accessed: 03.10.2019).